

Osmanlı Devleti'nde XIX. Yüzyılda Vâsıf Bey Tarafından Yazılmış Bir Güfte Mecmuası

A Songbook of Lyrics Written by Vasıf Bey in the Ottoman Empire in the XIXth Century

Hilal AKBULUT*

ÖZ

Bu çalışmada Atatürk Kitaplığı Yazma Eserler bölümünde yer alan 19. yüzyıla ait olduğu ve Vâsıf Bey isimli bir müellif tarafından yazıldığı tespit edilen bir güfte mecmuası incelenmiştir. Mecmuada farklı makam, usul ve formlarda toplam 328 eser yer almaktadır. Mecmuanın el yazması metninin günümüz harflerine çevrilmesi, eser analizleri, günümüze ulaşan eserlerin TRT Nota arşivinde bulunan kayıtları çalışmanın esasını teşkil etmektedir. Eserin müellifi hakkında kaynaklardan henüz bilgi edinilememiştir. Mecmuada geçen bestekârların kısa hayat hikâyeleri, yine adı geçen eserde yer alan müzik eserlerinin farklı başlıklarla tablolar halinde sunulması, eserlerin içerik bakımından incelenmesi, çalışmanın bölümlerini oluşturmaktadır. Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyılda kültür, sanat ve edebiyat anlayışı hakkında fikir sahibi olmak bakımından o devre ait birinci el kaynaktan faydalanılması, günümüz kültür, sanat ve edebiyat anlayışına ışık tutacaktır. Bu amaçla 19. yüzyılda yazılmış olan Vâsıf Bey'e ait güfte mecmuasının incelenmesi çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Güfte, Beste, Geleneksel Türk Musikisi, Güfte Mecmuası, Müzik Tarihi.

ABSTRACT

In this study, a lyrics collection in the Manuscript Works section of Atatürk Library was analysed, which was found to belong to the 19th century and to have been written by an author named Vasıf Bey. There are a total of 328 pieces in different maqams, methods and forms. The translation of the manuscript text of the songbook into today's letters, the analyses of the works, and the records of the surviving works in the TRT Nota archive constitute the basis of the study. Information about the author of the work has not yet been found in the sources. The short life stories of the composers mentioned in the Songbook, the presentation of the musical works in the aforementioned work in tables with different titles, and the analysis of the works in terms of content constitute the sections of the study. In order to have an idea about the understanding of culture, art and literature of the Ottoman Empire in the 19th century, utilising the first-hand source of that period will shed light on today's understanding of culture, art and literature. For this purpose, the examination of the Güfte Mecmuası belonging to Vasıf Bey, which was written in the 19th century, constitutes the subject of our study.

Keywords

Lyrics, Composition, Turkish Traditional Music, Lyrics Songbook, History of Music.

* Doktora Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı

E-mail akbulut.hilal@ogr.deu.edu.tr
Orcid 0009-0007-7409-6817

Araştırma *Research*
Makalesi *Article*

Başvuru *Submitted* 19.12.2024
Kabul *Accepted* 20.01.2025

Extended Abstract

Every society has its own unique written and oral material and spiritual values. Societies have borne the responsibility of remembering, preserving, and passing on their traditions to future generations in order to sustain their existence. Art is one of the most important tools that serves the cultural transmission of a society. Music is a significant medium that reflects artistic and aesthetic understanding and expresses emotions. There are many elements involved in the creation of a musical work. Sound, time, and lyrics serve this purpose. The written text or lyrics of a musical piece are referred to as "Güfte" and the books that compile these lyrics are called "Güfte Mecmuası". In traditional Turkish music, there was no standard notation system until the 20th century. Musical works were taught through oral transmission from master to apprentice. This practice is referred to as "Meşk Etmek".

In the Ottoman Empire, manuscripts that collected musical works were written by music enthusiasts. It is still unknown when the tradition of compiling lyric collections began. It is estimated that these collections started to be created during the time of the Ottoman Empire. There is a high likelihood that these collections were prepared by teachers or students engaged in music practice. This is because transcribing the lyrics of works onto paper helps in remembering the pieces that have been learned. Lyric collections were likely created to serve this purpose. Since paper and printing were not very widespread in the 19th century, there are no printed versions of such works. Particularly, all lyric collections written in the 19th century, some of which have only a few copies or even a single copy, have not yet been fully translated into the Latin alphabet. The completion of translations of these works into the Latin alphabet will undoubtedly contribute to the history of Turkish culture.

Traditional Turkish Music has a rich heritage in terms of instrumental and vocal works. Instrumental pieces do not have poetic texts; these works are performed at the beginning and end of classical suites. Vocal pieces are created with rhythmic patterns composed in parallel to the meter of the lyrics used. In terms of content, vocal works differ as religious and secular pieces. Composers have created various forms by adding embellishments to reinforce the meaning of the lyrics in some works. Pieces created in different forms are performed in a classical suite in the order of "peşrev, kar, murabba, beste, ağır semai, yürük semai, and saz semaisi". In lyric collections, the poems of vocal works performed in a traditional suite have been transcribed onto paper.

The songbooks written up to their time hold great significance for understanding a society's musical taste and recognizing the composers of that period. Additionally, the songbooks contain information about the "Makam" (musical modes), "Usul" (rhythmic patterns), and forms of the works created up to that era. This information is also quite valuable for researchers in literature and music. Manuscripts provide data regarding the paper, ink, and binding techniques of that time. The type of writing used in the songbook, as well as examples containing information about illumination motifs, calligraphy, and the arts of illumination, are noteworthy written works. The songbook belonging to Vasif Bey from the 19th century emerges as a literary and artistic work that will contribute to our cultural heritage, given the period in which it was written.

In order to analyze Vasif Bey's lyric anthology, all texts in the work were first transcribed into Latin letters. In the next phase, a list of the composers of the musical works listed in the anthology was created, and a literature review was conducted to research the biographies of these composers. Tables were prepared regarding the usage of the lyrics in terms of "Makam" (musical mode), "Usul" (rhythm), and form. In the final stage, a search was conducted in the TRT Note Archive to determine whether the compositions of the lyrics mentioned in the anthology have survived to the present day. The archive numbers and scores of the works were also listed in another table. As a result of the research steps mentioned above, the following data was obtained.

The original text of Vasif Bey's Lyrics Songbook, which is the subject of our study, is located in the Atatürk Library Manuscripts Unit. The outer cover of the work is bound, while the inner cover features a table of contents and is decorated with gilding. Some pages are missing from the table of contents section of the work. Red and black ink has been used in the manuscript. The variation in ink tones and the differences in the writing style suggest that the writing process of the work took place over a long period.

A total of 328 works has been identified in the collection of lyrics belonging to Vasif Bey. Although some of the lyrics do not include information about their musical modes, the majority, with 28 lyrics, are composed in the “Beyati” mode. Among the works specified in this collection, the most common form is the composition form, with 149 identified. In terms of rhythm, 110 works in the “Semai” rhythm have been recorded, and 32 of the 328 lyrics have compositions attributed to Ebubekir Aga. A significant portion of the compositions has not survived to the present day. Out of the 328 works included in the collection, only 52 have been transcribed into modern notation.

As we mentioned above, the role of art is of great importance in the transmission of our cultural heritage from generation to generation. In this context, the fact that some of the musical works in the lyrics collection belonging to Vasif Bey are still known is thanks to the composers, poets and authors who created works with artistic content. This study, examines a work that has contributed to the history of Turkish culture and civilization. In addition, the need to conduct similar research has been identified.

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyıldan günümüze ulaşan müzik ile ilgili belgelerden en önemlilerinden kabul edebileceğimiz güfte mecmuaları o devrin musikişinasları tarafından kaleme alınmış eserlerdir. Çoğu güfte mecmualarında yazıldığı döneme ait ya da o devre kadar ulaşan eserlerin sözleri, eserlere ait usul, makam ve form bilgileri yer almaktadır. Nota yazımı hususunda 19. yüzyılda henüz standart bir metot bulunmamaktaydı. Müzik icracıları, eserleri ezberlemek suretiyle icra etmekteydiler. Zira nota yazımı ve okunması geleneğe uygun görülmemekte, bu sebeple de tercih edilmemekteydi. Bu durum güftelerin mecmualarda toplanmasına yol açmıştır.

Anadolu'nun farklı kütüphanelerinde pek çok türde metinlerinin yer aldığı güfte mecmuaları, tarihimizde yer alan bestekârlar, müzik icracıları, dinî ve lâdinî müziksel formlar, devrinin müzik anlayışı hakkında fikir sahibi olmamız bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

Güfte mecmualarına benzeyen fakat farklı alanlarda eserlerin yer aldığı kaynaklar da kütüphanelerimizde yer almaktadır. Bunlardan halk edebiyatına ait toplanmış eserlere “cönk”, antoloji mahiyetinde olmayıp muayyen bir koleksiyon olarak toplanmış eserlere de “külliyyat” denilmektedir (Öztuna, 2000, s. 245). Ayrıca genel yazıların olduğu inşa mecmualarında da bu tür müzik güftelerine yer verildiği bilinmektedir.

Günümüze kadar tespit edilen mecmualar, mecmuanın kime ait olduğunun bilinmesi ya da bilinmemesi, musiki eserlerinin makam, form ya da usule göre tasnif şekli, mecmuanın sonunda fihrist bulunup bulunmaması, eserin tezhiplenmiş olması ya da olmaması, varak sayısı, yazı karakterinin okunaklı olması ve eserlerin bilinirliği ya da henüz karşılaşılmamış olması bakımından çeşitlilik göstermektedir.

Çalışmamıza konu olan Vâsıf Bey'e ait olduğu düşünülen güfte mecmuası Atatürk Kitaplığı Yazma Eserler Bölümünde yer almaktadır. Eserin başlığında “Tesdis-i Vâsıf Beğ Beyt-i cenâb-ı Mevlânâ-i Kudüs sırrehü'l-â'la” ifadesi yer almaktadır. Bundan Vasıf Bey'in Kudüs kadısı olduğunu anlıyoruz. Eser Vasıf Bey ifadesinin geçtiği bir tesdisle başlamaktadır.² Biz mecmuanın tesdis bölümlerini değil içinde verilen eserleri konu edindik. Toplam 108 varağın 26'sının boş olduğu eserin ilk sayfası tezhipli olup, yazı karakteri okunaklıdır. Tezhiplenen sayfada yazarın adının geçtiği kısım cetvelenmiş, diğer sayfalar cetvelenmemiştir. Eserin birkaç sayfasında mürekkebin dağılmış olması sebebiyle bazı kelimeler okunmamaktadır. Eserin güftelerinin yer aldığı bölümde

² Tesdis: Eski Türk edebiyatında bir şairin gazelindeki beyitlerin önüne onunla aynı vezin ve kafiyede eklenen dört mısra ile bendlerindeki mısra sayısı altıya çıkarılan musammatlara verilen ad. Tesdis ifadesinin yaygın kullanımı Musammat'tır. (Pala & Kılıç, 2020, s. 233)

güftekâr, bestekâr isimleri, makam, usulü ve form bilgileri kırmızı mürekkeple yazılarak verilmiş olup mecmua başında bir fihrist yer almaktadır. Mecmua yazısı ve kullanılan mürekkebin ton farklılığı bu esere zamanla eklemeler yapıldığını düşündürmektedir. Eserde istinsah tarihi yoktur. Fakat Nakşi Mustafa Dede, Sermüezzın Rifat Bey gibi 19. yüzyıl bestecilerinden söz edilmesi eserin 19. yüzyılda yazıldığını veya istinsah edildiğini göstermektedir.

Yukarıda hakkında bilgi verdiğimiz Vasıf Bey'e ait olduğu düşünölen mecmuanın orijinal metni, Latin alfabesine transkribe edilmiştir. Orijinal Osmanlıca metin ve metinde geçen eserin günümüzdeki notası çalışmaya eklenmiştir. Eserlerin bestekârlarının kısa hayat hikâyeleri müzik antolojileri, müzik ansiklopedileri ve bestekâr hayatlarının açıklandığı kaynaklardan araştırılarak çalışmaya dahil edilmiştir. Mecmuada sıralanan eserler klasik Türk müziği makam, usul, bestekâr ve form durumları dikkate alınarak eserlerin alfabetik olarak sıralandığı tablolar hâlinde hazırlanmıştır. Toplam 328 eserin günümüze ulaşanlarının tespit edilmesi maksadıyla TRT Nota Arşivi ve Kültür Bakanlığı Devlet Korosu web sitesinden eser taraması yapılmıştır.³ Buna göre 57 eserin arşiv numarası belirlenmiş fakat bunlardan sadece 51 eserin günümüz notasına ulaşılabilmiş; altı eserin arşiv numarası olduğu halde bu eserlerin notasına erişilememiştir.

Nota yazımının ve herhangi bir ses kayıt teknolojisinin olmadığı bir dönemde bestelenen eserlerin mahiyetini anlamak, kadim kültürümüze katkısı bulunan bestekârların kimler olduğu hakkında fikir sahibi olmak, mecmuayı derleyen müellifleri belirlemek, devrin müzik ve edebiyat anlayışı, tezhip motifleri, ciltçilik, kağıt ve mürekkep üretim teknolojisi gibi hususlarda fikir sahibi olmak bakımından güfte mecmualarının günümüz alfabesine aktarılarak incelenmesinin günümüz bilim, sanat, edebiyat, tarih alanlarına katkı sunacağı kanaatindeyiz. Bu amaçla Vâsıf Bey'in güfte mecmuasının incelenmesi, alana bir nebze de olsa katkısının bulunması bakımından çalışmamızın tamamlanmasında en önemli motivasyon kaynağı olmuştur.

³ Eserlerin notalarına ulaşmak için TRT Nota Arşivi ve Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Devlet Korosu web sitelerine bkz. (Nota Arşivleri, 2024; Devlet Korosu, 2024).

Vasıf Bey'in Güfte Mecmuasının Makam Bakımından İncelenmesi

(a)

(b)

Şekil 1: Vâsıf Bey Güfte Mecmuasının (a) Dış Kapak ve (b) İlk Sayfa Görselfi.

Mecmuadaki eserler fihrist bölümünde bazı varakların eksik olması sebebiyle fihrist esasına göre incelenmemiş güftelerin yer aldığı metinler esas alınarak incelenmiştir. En çok beyâti makamında eserin bulunduğu mecmuada, “rast, muhâlif-irak ve gülizâr” makamlarında birer eser bulunmaktadır. Mecmuada toplam 328 eser yer almaktadır.

Sıra Nr.	Mecmuada Adı Geçen Makamlar	Bu Makamdaki Eser Sayısı
1	Acem	5
2	Acem-asirân	6
3	Acem-bûselik	6
4	Arazbâr	8
5	Bestenigâr	3
6	Beyâti	28
7	Bûselik-asiran	15
8	Dügâh	9
9	Evc	15
10	Gülizâr	1
11	Hicaz	16
12	Hümâyun	6
13	Hüseynî	22
14	Hüzzam	9
15	Irak	7
16	Isfahan	14

17	Küçük	4
18	Kürdi	7
19	Muhâlif-i irak	1
20	Muhayyer -sünbüle	4
21	Muhayyer-bûselik	5
22	Müstear	6
23	Nevâ	6
24	Nihavent	3
25	Nisâbur	14
26	Nühüft	10
27	Pençgâh	4
28	Rahatü'l ervah	5
29	Rast	1
30	Sabâ	11
31	Segâh	10
32	Sûzidilârâ	1
33	Tahir	1
34	Ussâk	27
35	Yegâh	5
36	Belirtilmemis	28
	TOPLAM	328

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Makamlar Ve Bu Makamlardaki Eser Sayılarını Gösteren Tablo

Mecmuda Listelenen Bestekârlar ve Hayat Hikâyeleri

Mecmuada eserlerin yoğunluğuna göre sırasıyla Dilhayat Kalfa (1760-1820), Ebubekir Ağa (ö. 1172/1759), Hâfız Post (ö. 1105/1694), Hasan Ağa (Enfi) (ö. 1136/1724), İsmail Ağa (Kara İsmail Ağa) (XVIII. Yüzyıl), İtrî Efendi (Buhûrizâde) (ö. 1123/1711), Mehmet Esad Efendi (Ebûishakzâde) (ö. 1166/1753), Nakşi Mustafa Dede (ö. 1854), Rifat Bey (Sermüezzîn) (1820/1888), Tab'i Mustafa Efendi'ye ait bestekârların eserleri yer almaktadır. Bu bestekârların hayat hikâyeleri kısaca şöyledir:

Dilhayat Kalfa: Dilhayat Kalfa hayatı hakkında çok az bilgiye sahip olduğumuz Türk müziğinin önemli kadın bestekârlarındandır. Sarayda yetiştiğinden dolayı "Kalfa" unvanını aldığı, saray hocalarından müzik eğitimi aldığı, tambur çaldığı ve İstanbul'da vefat ettiği düşünülmektedir. Evcârâ makamında mükemmellik derecesinde besteleri bulunan Dilhayat Kalfa'nın sesinin güzel olduğu da kaynaklarda yer almaktadır (Ergen, 1994, ss. 2-9).

Ebubekir Ağa: Vasıf Bey Mecmuasında en fazla eseri bulunan bestekâr olan Ebubekir Ağa, Eyüp Sultan doğumlu olduğu için Eyyûbi lakabıyla anılmıştır. Saray fasıl heyetinde serhânende olarak görev yapmıştır (Özcan, 1994, s. 275). Ebubekir Ağa Klasik Türk müziğinin en büyük formlarından kâr ve beste türünden eserlerinin yanı sıra semai formunda da eserler bestelemiştir. Lale Devrinin en ünlü bestekârlarından olan

Ebubekir Ağa'ya ait 49 eser Yılmaz Öztuna tarafından tespit edilmiş ve eserlerin listesi akademik sözlüğünde sıralanmıştır (Öztuna, 2006, s. 249)

Hasan Ağa: Enfi ve Burnaz lakaplarıyla da tanınan Hasan Ağa Enderun'da yetişmiş, emekli olana kadar Enderun'da görev yapmıştır. Halveti Tarikatına bağlı olan tamburi, şair, serhânende ve bestekâr olan Hasan Ağa, Edirnekapı'da defnedilmiş ve bu bestekârın dinî ve ladinî 19 eseri günümüze ulaşmıştır (Özcan, 1997, s. 285). Hasan Ağa, Itrî'den sonra bestekârlık açısından bir geçiş dönemi olarak kabul edilmiştir (Şen, 2001, s. 322).

İsmail Ağa: Enderun'da yetişmiştir. Kara lakabı ile anılmaktadır. 18. yüzyılın en meşhur bestekârlarından olan İsmail Ağa sarayda müezzinlik dahil çeşitli vazifelerle görevlendirilmiş, sonrasında iyi bir zeamet alarak saray görevinden ayrılmıştır (Öztuna, s. 393). İsmail Ağa bestekârlık hünerinin yanı sıra hat sanatını öğrenmiş, neyzen kemani ve hanende bir musikişinastır ve pek az eseri günümüze ulaşmıştır (Aksüt, 2000, s. 49).

Itrî Efendi: Asıl adı Mustafa olan Itrî Efendi, şiirlerinde Itrî mahlasını kullanmış, Buhûrizâde lakabı ile anılmıştır. Doğum tarihi bilinmeyen Itrî, Şehremini'de dünyaya gelmiştir. Arapça, Farsça, hat eğitimi alan Itrî sarayda görev yapmıştır (Öztuna, 2006, s. 375). IV. Mehmed zamanında sarayda sultanın huzurunda küme fasıllarında hanendelik yapmıştır (Özcan, 2007, s. 220). Hayatı hakkında detaylı bilgiye ulaşamadığımız Buhûrizâde Mustafa Itrî'nin Mevlevî olduğu bilinmektedir. Kendisinin Türk müziğinin dini, lâdini alanlarda pek çok sözlü ve saz eseri bulunmaktadır. Itrî günümüzde camilerde okunan tekbir ve salâtların bestecisidir ve toplam 49 eseri günümüze kadar ulaşmıştır (Aksüt, 2000, s. 37).

Mehmed Esad Efendi: 1685 İstanbul doğumludur. Babası Şeyhülislam Ebû İshak İsmail Efendi, ağabeyi Şeyhülislam İshak Efendi'dir. Sırayla müderrislik, müfettişlik, kadılık ve kazaskerlik görevlerinde bulunmuştur. 1739 Osmanlı-Avusturya savaşına katılmış, 1739 Belgrad Antlaşmasını imzalayan heyette vazife almıştır. Bu görevin ardından Rumeli kazaskeri olan Esad Efendi bir müddet şeyhülislamlık vazifesi de yapmıştır. Kendisinin edebi, musiki, lügat gibi alanlarda eserleri günümüze ulaşmıştır (Öztuna, 2006, s. 273). Esad Efendi'nin her ne kadar dinî ve din dışı eserleri çeşitli güfte mecmualarında yer alsada bunlarda yalnızca birkaç eserinin besteleri günümüze kadar ulaşabilmiştir (Doğan, 1995, s.339).

Nakşî Mustafa Dede: Edirne'de doğup burada yetişmiştir. Arapça, Farsça, müzik, edebiyat ve tasavvuf alanlarında dersler almıştır. Mevlevî tarikatına bağlıdır. Mevlevihanelerde kudümzenbaşılık yapmıştır. Mevlevi ayinleri besteleyen Nakşî Mustafa Dede pek çok talebe yetiştirmiştir (Öztuna, 2006, s. 95).

Rifat Bey: Rifat Bey Osmanlı Devleti'nin son dönem en önemli bestekârlarından biridir. İstanbul doğumludur. Babası da bestekâr olduğu için küçük yaşta Enderun'a alınmıştır. 2. Mahmud'dan itibaren beş padişah döneminde müezzinlik, hanendelik, musiki hocalığı görevlerini ifa eden (Özcan, 2008, s. 103) Sermüezzın Rifat Bey, Batı notasını Osmanlı'da kullanan ilk bestekârlardan biri olarak bilinmektedir. Bestelediği ilahi, şarkı ve marşlarla devrinin en önemli bestekârlarından biri olarak kabul edilen Sermüezzın Rifat Bey kendisi gibi çok önemli bestekârlar yetiştirerek Türk Musikisi meşk geleneğine önemli katkılarda bulunmuştur (Aksüt, 2000, s. 181).

Tab'î Mustafa Efendi: Çalışmamıza konu olan Vasıf Bey mecmuası Tab'î Mustafa Efendi'nin "Pûside kaba beste meyan-ı perzerde daman" adlı nakış semaisi ile başlamaktadır. Tab'î Mustafa Efendi 19. yüzyılın önemli bestekârlarındandır. Üsküdar doğumludur. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Mustafa Efendi şiirlerinde Tab'î mahlasını kullanmıştır. Tab'î müezzinlik, kapıcılar katipliği gibi görevlerde bulunmuş bestekâr, şair ve hattattır. Tab'î'den günümüze 23 eser ulaşmıştır (Aksüt, 2000, s.67).

Mecmuada Belirtilen Formlar

Mecmuada yer alan toplam 328 eser içinde en çok beste formunda eser yer almaktadır. Bir tane kullanılan nakış beste formu ise eserde en az kullanılan formdur. Doksan altı eserin formu ile ilgili bilgi mecmuada yer almamaktadır. Beste, şarkı ve nakış formunun en sık kullanılan eserler olması o devirde bu formda eserlerin meşkinin tercih edildiğini düşündürmektedir.

Sıra Nr.	Mecmuada Belirtilen Formlar	Bu Formdaki Eser Sayısı
1	Beste	149
2	Şarkı	57
3	Nakış	13
4	Nakış Semai	2
5	Nakış Beste	1
6	Belirtilmemiş	96
	Toplam	328

Tablo 2: Mecmuada Belirtilen Formlara Ait Tablo

Mecmuada Belirtilen Usuller

Klasik Türk müziğinin zenginliğini gösteren en önemli özelliklerinden biri de farklı ritim kalıplarıyla, güftelerin aruz vezninin ahengine göre oluşturulan usullerdir. Mecmuada şarkı ve ilahi formlarında tercih edilen küçük zamanlı usullerden klasik fasılda kullanılan fahte, zencir gibi büyük zamanlı usullere kadar geniş bir yelpazede eserler yer almıştır. Mecmuada en sık kullanılan usul, yüz on eserde geçen semai usulüdür.

<i>Sıra Nr.</i>	<i>Mecmuada Belirtilen Usuller</i>	<i>Bu Usuldeki Eser Sayısı</i>
1	Berefsan	1
2	Çember	31
3	Darbeyn	1
4	Darb-ı fetih	2
5	Darb-ı Türki	1
6	Darbî	1
7	Devr-i kebir	7
8	Devr-i revan	22
9	Düyek	1
10	Evsat	1
11	Fahte	1
12	Frenkçin	1
13	Hafif	38
14	Muhammes	19
15	Nim-düyek	1
16	Remel	16
17	Sakil	4
18	Semai	110
19	Sofyan	6
20	Usules Zencir	1
21	Yürük Semai	3
22	Zencir	10
23	Belirtilmemiş	44
	Toplam	328

Tablo 3: Mecmuada Belirtilen Formlara Ait Tablo

Mecmuada Geçen Eserlerin TRT Kayıt Durumları

Mecmuada yer alan müzik eserleri orijinal metin esas alınarak aşağıdaki tabloda listelenmiştir. Tablo sütunları orijinal yazmanın varak numarası, müzik eserlerinin makamı, bestekârı, güftenin ilk mısraı, TRT arşiv numarası ve notasının olup olmadığı konularında listelenmiştir. Tespit ettiğimiz 328 eserin sadece 53 tanesinin TRT kaydı mevcuttur. Bu da kitapta kayıtlı toplam eserlerin % 16'sına tekabül etmektedir.

<i>Sıra No</i>	<i>Varak No</i>	<i>Makamı</i>	<i>Bestekârı</i>	<i>Güftenin İlk Mısraı</i>	<i>Arşiv Notası</i>
1	2-b	Belirtilmemiş	Tabi	Püşide kabâ beste meyan-ı perzerde dâmân	Yok
2	2-b	Belirtilmemiş	Derviş Hüseyin	Âhu biyâ mîzem âhu biyâ biyâ pür avâzin vilâyet	Yok
3	2-b	Belirtilmemiş	Corci (Kemani)	Gel ey hurşid-i tal'at bu nigâh-ı mâhe dâğ olsun	Yok
4	3-b	Belirtilmemiş	Çorbacızade	Kırılıp darb-ı mutrıptan iki telliye döndükte	Yok
5	4-a	Belirtilmemiş	Kaptanzâde	Seyret garâr-bâr-ı hatt-ı müşg-bâr ile	Yok

6	4-a	Belirtilmemiş	Tabi	Seyr eyle o billur beden taze frenği	Var
7	5-b	Belirtilmemiş	Bekir Ağa	Kad nefl. zülf nergis çeşm gül- ruh yâsemindir ten	Yok
8	5-b	Belirtilmemiş	Receb Ağa	Biz âlüde-i sâğar-ı bâdeyiz	Yok
9	6-a	Belirtilmemiş	Dilhayat Kalfa	Nev-hirâmım sana meyl eyledi can bu dil iki	Var
10	6-a	Belirtilmemiş	Şeyh Hasan	Hâadi'l- âsuman ... nahve dânehü fe'l-kesib	Yok
11	6-a	Belirtilmemiş	Corci (Kemani)	Ne kadar dür ise de ol meh-i behçet-zâdım	Var
12	6-b	Sûzidilârâ	Belirtilmemiş	Kemanı aşkını (çekmek o şühun hayli müşkilmiş	Yok
13	6-b	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Çin-i giysisine zencir-i teselsül dediler	Yok
14	7-a	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Sad kavlı be yek zemzeme tay mi-konem imşeb	Yok
15	7-a	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Seni bir şüh-ı cihan derler idi gerçek imiş	Yok
16	9-a	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Nedir sende böyle eda	Yok
17	9-a	Beyati	Belirtilmemiş	Ağlatma beni incitme aman	Yok
18	9-b	Pençgâh	Itri (Buhürizâde)	Pây-i yâre düşmeye ağıyardan nevet mi var	Var
19	9-b	Pençgâh	Itri (Buhürizâde)	Hem sohbet-i dil-dâr ile mesrûr idik evvel	Var
20	9-b	Pençgâh	Abdi	Nice bir uşak-ı zâre bu sitemler nice bir	Yok
21	9-b	Pençgâh	Belirtilmemiş	Râz-ı nihânım ellere izhar eder misin?	Yok
22	10-b	Nihavent	Belirtilmemiş	Dehanın gonca-i zibâ ruhun bâğ-ı melahattir	Yok
23	10-b	Nihavent	Belirtilmemiş	Cihanı fitne-i hüsnün biri birine katmıştır	Yok
24	10-b	Nihavent	Belirtilmemiş	Bağda mey içilip naleler eyler neyler	Yok
25	11-b	Isfahan	Belirtilmemiş	Çeşm-i siyehin sevmede yârin hazer ettin	Yok
26	11-b	Isfahan	Corci (Kemani)	Âşiyân-ı mürg-i dil zülf-i perişanıdadır	Yok
27	11-b	Isfahan	Zaharya (Mir Cemil)	Leyli-i zülfün dil-i mecnun olur divanesi	Var
28	11-b	Isfahan	Corci (Kemani)	Bezir-i ebr şod mibr-i cihanem	Yok
29	13-a	Isfahan	Zaharya (Mir Cemil)	Nafe-i müşg-i huden-i turra olmaz ki bu	Yok
30	13-b	Isfahan	Zaharya (Mir Cemil)	Ah eyle gönül yârinin ağıyâri bulundu	Yok
31	13-b	Isfahan	Hafız	Ey nesim-i seheri canda yerin var senin	Yok

32	13-b	İsfahan	İbrahim Çavuş	Gel derim gelmez yanıma ağılar katan kanıma	Yok
33	14-a	İsfahan	Belirtilmemiş	Yâ Rab kime feryâd edeyim yârin elinden	Yok
34	14-a	İsfahan	Çiroz	Reng-i gül-i hoş-bü ruh-i canânda bulundu	Yok
35	15-a	İsfahan	Hüseyin Ağa	Çeşm-i siyehin âfet-i devrâna mı benzer	Yok
36	16-a	İsfahan	İsmail Ağa (Kara)	Kamer..... mahabbette senâdır dil-i dâm	Yok
37	16-a	İsfahan	Bekir Ağa	Ne dem ki sinesi ol gül-ruhun küşâde olur	Yok
38	16-a	İsfahan	Corci (Kemani)	Ey dil yine hâhiş-ger-i ruhsâr-ı cemâlim	Yok
39	16-a	İsfahan	Corci (Kemani)	Gel kaçma bu kulundan a hayrânın olduğum	Yok
40	16-b	Nişâbur	Tosun	Gamzene kurbân olayım ey cevân-ı bi-amân	Yok
41	16-b	Nişâbur	Belirtilmemiş	Ah şuna tâkat mi kalır hâvir-i canâne	Yok
42	16-b	Nişâbur	Receb Ağa	Bakışın deler ciğerler bu ne gamzeli tebessümdür	Yok
43	17-b	Nişâbur	Belirtilmemiş	Neyleyeyim nice diyem olamam bir an	Yok
44	18-b	Nişâbur	Nazim	Lutfeyle sabâ merhamet et ben derd-mende	Yok
45	18-b	Nişâbur	Belirtilmemiş	Yâ men kesi cismü'l-fensâ	Yok
46	18-b	Nişâbur	Hâfız	Yaktı o lâle-ruh beni hüsn-i çerâğına	Yok
47	19-b	Nişâbur	Belirtilmemiş	Dil verdim ol periye nihân gördüğüm gibi	Yok
48	19-b	Nişâbur	Memiş	Zeyn eden bâğ-ı hayâtı gül müdür bülbül müdür	Yok
49	19-b	Nişâbur	Tosun	Seni bend olsa ağyâr ittifâk üzre	Yok
50	19-b	Nişâbur	Belirtilmemiş	Gönlümü virân edip eden a'dâyı dil-şâd eyleme	Yok
51	19-b	Nişâbur	Corci (Kemani)	Dolanmış hâle-veş hatt-ı mâh- rüy-i yâri çepçevre	Yok
52	20-b	Nişâbur	Mehmed Çavuş	Sinem o nihâl-gül ile gülşenim oldu	Yok
53	20-b	Nişâbur	Bekir Ağa	Nâz etse nola cihâne ol gül	Yok
54	20-b	Nişâbur	Bekir Ağa	Nereye gitse gönül hubb-i hayal yâr iledir	Yok
55	21-b	Nühüft	Bekir Ağa	Ayn-i nergis dediler dide-i bâdâmın için	Yok
56	21-b	Nühüft	Belirtilmemiş	Du dideden lüle-hün-i ser- eşkim olsa revân	Yok

57	21-b	Nühüft	Belirtilmemiş	Gönül o meclise biz de katılmasak mı yar yar yar katılmasak mı gerek	Yok
58	22-b	Nühüft	Es'ad Efendi	Bir kerre kemer gibi sarılısam o miyâne	Yok
59	22-b	Nühüft	Bekir Ağa	O şüh olursa bana mihrیبân murâdımca	Var
60	22-b	Nühüft	Tesbihçi Emir	Gam çekmez idim bir çekecek sâğarım olsa	Yok
61	22-b	Nühüft	Ahmed Çavuş	Hale-veş âğuşa alsam ol mehi bir kerre âh	Yok
62	23-b	Nühüft	Bekir Ağa	Şitâb-ı bâd-ı sabâ sü-be-sü çemen-be-çemen	Var
63	23-b	Nühüft	Bekir Ağa	Vefâ ederse o ruh-ı revân murâdımca	Yok
64	23-b	Nühüft	Rif'at	Gubâr-ı pâyine çeşm-i cihân- bân müştak	Yok
65	24-b	Nevâ	Müsâhib Ali	Ağa Olsun feda yoluna cân u dil efendimin	Yok
66	25-a	Nevâ	Âma	Gönlümü virân edip dâ-i dil- şâd eyleme	Yok
67	25-a	Nevâ	Hasan Ağa	Piyâleler ki o ruhsâr-ı âle ter getirir	Yok
68	25-b	Nevâ	Hâfız	Dil verdim o periye nihân gördüğüm gibi	Yok
69	26-a	Nevâ	Hâfız Şeydâ	Bir onulmaz derde düştüm var mı onun çaresi	Yok
70	26-a	Nevâ	Müsâhibzâde Hüseyin Ağa	Bir âfet-i nev yaktı vücüdüm serd ile	Yok
71	26-b	Yegâh	Bekir Ağa	Zülfün hEvcı gönlümü sevdaya düşürdü	Var
72	26-b	Yegâh	Tab'i	Buldum peyâm-ı lütufı yârin nişânesin	Var
73	26-b	Yegâh	Boncukcu	Şitâ çıktı yaz erişti nev-bahâr eyyamıdır	Yok
74	27-b	Yegâh	Ahmed Çavuş	Gülşenine hüsn içre ruhun güldür efendim	Yok
75	27-b	Yegâh	Bekir Ağa	La'linden o şuhun ki her esrâr sorulmaz	Var
76	28-b	Uşşak	Hâfız Rifat	Zülfünü görsem izârın üzre ey hür-i cemil	Var
77	28-b	Uşşak	Es'ad Efendi	Sen ey rüh-i musavversüretâ cismimde canımsın	Yok
78	28-b	Uşşak	Çorbacızâde	Ney nevâ eyler keman inler döğer def sinesin	Var
79	28-b	Uşşak	Hâfız	Bahar geldi dahi seyr-i gülşen eylemedik	Var
80	28-b	Uşşak	Kürkçü	Câm-i lâlin son peyâli hâtırı mestâne yap	Var

81	28-b	Uşşak	Hâfız Yusuf	O çârsudaki nakd-i niyâze bakmazlar	Yok
82	29-b	Uşşak	Belirtilmemiş	Beni terk etti sultanım	Yok
83	29-b	Uşşak	Belirtilmemiş	Sakın tâb-ı nigehten rüyuna zûlfün nikâb etme	Yok
84	30-b	Uşşak	Tanburi Mehmed Ağa	Arâm edemem yâre nigâh eyledikce	Yok
85	30-b	Uşşak	Ismail Ağa (Kara)	Gâhi ki eder turası damanına çide	Var
86	30-b	Uşşak	Bekir Ağa	Ey gonce-i gülzâr letafet yele lâli	Yok
87	30-b	Uşşak	Diyarbakri	Edlâ çunem dilâ çunem dilâ çunem	Yok
88	31-a	Uşşak	Kürkçüzâde	Cemâlin gülşeninde bu saâdet	Var
89	31-a	Uşşak	Diyarbakri	Ruh-ı tâbı mey-i nâble kaçan gül gül olur	Yok
90	31-a	Uşşak	Elyahori	Görelde hüsünü yarin deli divânedir gönlüm	Yok
91	31-b	Uşşak	İsmail Hakkı Bey	Padişah-ı işve senin iklim-i hüsn-ü ân senin	Var
92	31-b	Uşşak	Belirtilmemiş	Bâd-ı sabâ dost köyüne giderse	Yok
93	32-b	Uşşak	Belirtilmemiş	Kimin koynunda sen sine-be- sine hem-demin kimdir	Yok
94	32-b	Uşşak	Belirtilmemiş	Felek yâd etti yâdımdan	Yok
95	33-b	Uşşak	Tab'i	Gönülde dâğ gamı aşkını nihân buldum	Yok
96	33-b	Uşşak	Nazim	Goncaya şol neş'e kim çâk-i giryân ettirir	Yok
97	33-b	Uşşak	Belirtilmemiş	Âşüfte dil ârız-ı cânâna açılmış	Yok
98	34-a	Uşşak	Tab'i	Bizi mu'tâd eden şevke o şühun iltifâtıdır	Yok
99	34-b	Uşşak	Belirtilmemiş	Dil-i âvârenin hâli diğer-gün oldu gittikçe	Yok
100	35-b	Uşşak	Belirtilmemiş	Sevdiğim lutfun az eder	Yok
101	35-b	Uşşak	Kemâni Mehmed Ağa	Görmesem bir lahza ey serv-i hırâmânım seni	Yok
102	35-b	Uşşak	Hasan Çelebi	Doymadan oldum cüdâ dîdârına	Yok
103	36-a	Arazbâr	Hâfız	Misal-i çeşm-i tebâr nergis-i çemen-i mahmûr	Yok
104	36-a	Arazbâr	Hâce	Dedi çiğerdi yar çiğerdi	Yok
105	36-a	Arazbâr	Hâfız	Nigâhım büse-çin olmakta la'l-i dil-sitânındır	Yok
106	36-a	Arazbâr	Hasan Ağa	Şemşirini takınca ne hoştur o bel ince	Yok
107	37-a	Arazbâr	Hâfız	Br-fikr-i vuslat yâr leyl ü nehârım olmaz	Yok

108	37-a	Arazbâr	Abdü'î-bâki	Ben abd-i kemine pâdişahım sensin	Yok
109	37-b	Arazbâr	Hâfız	Nerd-i mülk eyleyip bana kılсан vefâ eğer	Yok
110	37-b	Arazbâr	Tosun	Ol gonca seyr-i gülistâna mı çıktı	Yok
111	38-b	Beyâti	Bekir Ağa	Bugün mecliste bir âfet-nigâh işve-ger gördüm	Yok
112	38-b	Beyâti	Ismail Ağa (Kara)	Dil zevk-i aşkı tamam eylemek ister	Yok
113	38-b	Beyâti	Bekir Ağa	Dil-rubâlar sen gibi hep böyle müstesnâ mıdır	Yok
114	38-b	Beyâti	Zaharya (Mir Cemil)	Aşık ile şikârı semti vuslat- sâze çık	Yok
115	39-a	Beyâti	Ahmed Çavuş	O tavr ol edâ kim vardır ol mâh-ı dil-ârâda	Yok
116	39-a	Beyâti	Belirtilmemiş	Koca bilsem nigârı pîrehensiz	Yok
117	39-b	Beyâti	Belirtilmemiş	Nür ile gelip meclise ey mâh-ı münevver	Yok
118	39-b	Beyâti	Belirtilmemiş	Gönülden giderme ben derd- mendi	Yok
119	40-a	Beyâti	Mahsnmed	Niçin ey sevdiğim niçin	Yok
120	40-b	Beyâti	Corci (Kemani)	Sahbâ-yı lebin bâde-i hamrâya değişmem	Yok
121	41-b	Sabâ	Es'ad Efendi	Mecliste âftâb gibi bir nev- cevân gerek	Var
122	41-b	Beyâti	Muhammed Bey	Şevk-i ruhsâr-ı güle yaksam sinem üzre nola dâğ	Yok
123	41-b	Beyâti	Belirtilmemiş	Hattı gelselebin..... şimdi ne dersin	Yok
124	41-b	Beyâti	Zaharya (Mir Cemil)	Beni derd-i gam-ı aşkla bimâr eden	Yok
125	41-b	Sabâ	Belirtilmemiş	Gülistân-ı hüsnü nakş eder baharistân yazar	Var
126	41-b	Beyâti	Belirtilmemiş	Ey şeh-i men kâse-i çeşmem serâyed	Yok
127	42-a	Beyâti	Belirtilmemiş	Gönlüm ister görmeye âhir murâda ermeye	Yok
128	42-a	Beyâti	Diyarbakri	Nigârın zülfünü gördüm boyunca	Yok
129	42-a	Beyâti	Diyarbakri	Oldu boya-hane bâzîrgân konar hana	Yok
130	42-b	Beyâti	Belirtilmemiş	Kayada yalçın olaydım gölde balıkçın olaydım	Yok
131	42-b	Beyâti	Belirtilmemiş	Bugün bir mâh-tâb gördüm	Yok
132	43-b	Beyâti	Kahvecibaşı Ağa	Mecliste kaza eyleriz ah bir sürür bu anlar	Yok
133	45-b	Beyâti	Hasan Ağa	Sen ey şâh-ı hümu sâye	Yok

134	45-b	Beyâti	Bekir Ağa	Ne hob halk eylemiş bâri	Yok
135	45-b	Sabâ	Rifat Efendi	Dilem ruhüde-i ân çeşm-i şüh-i fettânest	Var
136	45-b	Sabâ	Müezzinbaşı Ali Ağa	Olsun tıraş hatt-ı ruhun sây salmasın	Yok
137	45-b	Sabâ	Müezzinbaşı Ali Ağa	Lebini ağzıma ol âfet-i devran verir	Yok
138	45-b	Sabâ	Bekir Ağa	Kadrin o mâh etse bülend istememez misin	Yok
139	46-a	Sabâ	İlyâ	Ben vaslına ettikçe temennâyı efendim	Yok
140	46-b	Sazkâr	Tab'i	Bir dil olucak ol şeh-i hüsnün divânesi	Var
141	46-b	Sazkâr	İlyâ	Hemişe dilde sühan elde sâz kârımdır	Var
142	46-b	Sabâ	Belirtilmemiş	Subh-i ezel ki rüz-i siyehdir nasibimiz	Yok
143	46-b	Sabâ	Es'ad Efendi	Uğra berhâneme gel bâdei nüş eyleyelim	Yok
144	47-b	Düġah	Bekir Ağa	İzârın gül gül olmuş büseden dil-dâğ-ı dâğındır	Var
145	47-b	Düġah	Tab'i	Sinemde taze şuha gerek destin bâğ olur	Yok
146	47-b	Düġah	Es'ad Efendi	Berk-i gül ey gonca-fem sen gibi ter-dâmen midir	Var
147	47-b	Düġah	Hüseyin Ağa	Nıġahı hirelenir çeşm âftâb sana	Yok
148	47-b	Düġah	Hüseyin Ağa	Ne dem ki gelse o hurşid-i şu'le-i devrân	Yok
149	48-a	Düġah	İsmail Ağa (Kara)	Bir mü-peçe aldı meydan	Yok
150	48-b	Düġah	Es'ad Efendi	Hal-i siyeh ki gerden-i nâzik- terindedir	Yok
151	48-b	Düġah	Başmüsâhibzâde Hüseyin Ağa	Sayd eder bin dil bu dâm ile zülfi siyehi	Var
152	48-b	Düġah	Belirtilmemiş	Ne mümkündür cihân içre der- âġüş etmek yari	Yok
153	49-a	Gülizâr	Belirtilmemiş	Dil mest olup hoş-yâr iken	Yok
154	49-a	Belirtilmemiş	Hüseyin Ağa	Sana ey gonca dehen bir gül-i hoş-bü mu desem	Yok
155	49-a	Belirtilmemiş	Hüseyin Ağa	Nazar kıldım şehâ bu ziyafetde bala ne	Yok
156	49-b	Belirtilmemiş	Sâdık Efendi	La'l-i leb-i dehân dilin câm-ı nüşudur	Yok
157	50-b	Küçek	Bekir Ağa	Aldanma aşkın ey dil zâr-ı ibtidâsına	Yok
158	50-b	Küçek	Bekir Ağa	Kaddine kılsın nazar serv-i hırâmân isteyen	Yok

159	51-b	Küçük	Bekir Ağa	Meyl edeli o gonca-femin dil-i edâsına	Yok
160	51-b	Küçük	Bekir Ağa	Nigeh-i şüh-i nev çün hem mey u hem mey-hâne	Yok
161	52-a	Küçük	Hüseyin Ağa	Yakasin çâk eder âşık var iken sende bu çağ	Yok
162	52-b	Hüseyini	İsmet Efendi	Esti nesim-i nev-behâr açıldı güller subh-ı dem	Yok
163	52-b	Hüseyini	İsmail Ağa (Kara)	Kapıldı bu frengi duhter şüh-i dest-bâze	Yok
164	52-b	Hüseyini	Belirtilmemiş	Derd-i hicrâna tabibim bir deva bilmezsin	Yok
165	52-b	Hüseyini	Bekir Ağa	Canım yerine geldi ki cânânımı gördüm	Var
166	52-b	Hüseyini	Dilhayat Kalfa	Sabr u sâ mânım harâb ettikçe istiğnâları	Yok
167	52-b	Hüseyini	Belirtilmemiş	Cenb edip kaşı keman eylersin	Yok
168	53-b	Hüseyini	Çorbacızâde	ol âfet geldi	Yok
169	53-b	Hüseyini	Tanburi Ali Ağa	Gün doğarken ağlarım gonca canım dağlarım	Yok
170	54-a	Hüseyini	Belirtilmemiş	Şahin yükseklerde yapar yuvalar	Yok
171	54-b	Hüseyini	Belirtilmemiş	Eyleyip çide taraf-ı dâmânı	Yok
172	54-b	Hüseyini	Bekir Ağa	Dil rüyuna bakmaktan usansın mı efendim	Yok
173	55-a	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Edemem hâl-i dil şerhi beyân	Yok
174	55-b	Hüseyini	Bekir Ağa	Bilir muradımı dilber lisâna gelmese de	Yok
175	55-b	Hüseyini	İbrahim Çavuş	Hezâr şevk-i sürür ile yare varmalıyım	Yok
176	55-b	Hüseyini	Bekir Ağa	Çün hahl-i semen dâmen-i yare el uzatsam	Yok
177	57-b	Hüseyini	Muhsin Ağa	Şem'-i hüsnünde yanan pervâneyiz	Yok
178	59-b	Hüseyini	Belirtilmemiş	Bir haber gelmedi ârâm-ı dil-i canımdan	Yok
179	59-b	Hüseyini	Dede-zâde	Oldu bu gönül dolaşalı zülfüne şeydâ	Yok
180	59-b	Hüseyini	İsmail Ağa (Kara)	Ne var ey şüh bu mertebe bi-aman olacak	Var
181	60-a	Hüseyini	Belirtilmemiş	Senin bu cevr u cefâna tahammül veyl kalmıştır	Yok
182	60-a	Hüseyini	Belirtilmemiş	Ey çeşmi karalım seni ben kande bulayım	Yok
183	60-a	Hüseyini	Belirtilmemiş	Dide-i dünya ile ola enveri	Yok
184	60-b	Hüseyini	İsmail Çavuş	Niçün ol şüh-i cihânım görücek bilmez meni	Yok

185	60-b	Hüseyini	İsmail Çavuş	Ey dil hEvc-s-i zülf-i dil-âra mı edersin	Yok
186	61-a	Hüzzam	Belirtilmemiş	Medet şahım kerem eyle kadr-i cürmüm beyân eyle Belirtilmemiş	Yok
187	61-b	Buselik-aşiran	Belirtilmemiş	Hatt-ı rüy-i dil-rubâ lale-zârımdır benim	Yok
188	61-b	Buselik-aşiran	Belirtilmemiş	Tâb-ı ruhsârıma enver midir ayandır	Yok
189	62-a	Buselik-aşiran	MuhsinAğa	Hasret hamyâze-riz etmiş hilâl kaşına	Var
190	62-a	Buselik-aşiran	Hâlim Çavuş	Güftâr-ı nâz-ı şive-i cânâna râğibiz	Yok
191	62-a	Buselik-aşiran	Bekir Ağa	Rakkâs bu hâlet senin oyununda mıdır	Yok
192	62-b	Buselik-aşiran	Belirtilmemiş	Yine mânend-i suveydâyı derün	Yok
193	62-b	Buselik-aşiran	Belirtilmemiş	Pâre pençe-i cevrinle dâmânım yeter	Yok
194	63-a	Buselik-aşiran	Bekir Ağa	Ey dil o mâh-tal'ate mâil değil misin	Yok
195	63-a	Buselik-aşiran	Corci (Kemani)	Kim bilir hâl-i dil nâle vü efgânımdan	Yok
196	63-b	Buselik-aşiran	Bekir Ağa	Haâl-i ruhsârın görünce meşk-i ezferler gibi	Yok
197	63-b	Buselik-aşiran	Belirtilmemiş	Bugün şâdım ki yar ağlar benim çün	Yok
198	63-b	Buselik-aşiran	İsmail Ağa (Karaj)	O tıfl naz perverdem yetişmiş	Yok
199	64-b	Buselik-aşiran	Şeyh Hasan	Mehlâ huve yediye derahküm	Yok
200	64-b	Buselik-aşiran	İsmail Ağa Karaj	Ustazeye vasf-ı femin beğendiremem	Yok
201	65-a	Buselik-aşiran	Belirtilmemiş	Çeker mi sineme bir elif ol mâh-tâbân bu gece	Yok
202	65-b	Acem-buselik	Mehmet Ağa	Ol gonca dehen gül gibi geldikçe dem-â-dem	Var
203	65-b	Acem-buselik	Belirtilmemiş	Dü âlem şâhı olsam hâtırım nâ-şâddir sensiz	Yok
204	65-b	Acem-buselik	Mehmet Ağa	Lutf eyle buyur meclise eyyâm-ı vefâdır	Var
205	65-b	Acem-buselik	Mehmet Ağa	Dağ-ı elemi aşkımız âfâka nihândır	Var
206	65-b	Acem-buselik	Mehmet Ağa	Sâye zedân serv-i sehi düş-i nihân kenarıma	Var
207	65-b	Acem-buselik	Musâhib-zâde Mir Ağa Çavuş	Mübtelâ oldu gönül bir dilberin sevdâsına	Yok
208	67-b	Muhayyer-sünbüle	Cerrah Müezzın	Niçün demidedir ol şüh-i cana yaklaşmaz	Yok
209	67-b	Muhayyer-sünbüle	Cerrah Müezzın	Sâki zaman ıyş-i mey-i hoş-güvârdır	Yok

210	67-b	Muhayyer-sünbüle	Cerrah Müezzîn	Açmaktadır bahar ile gülşende laleler	Yok
211	68-a	Muhayyer-sünbüle	Cerrah Müezzîn	Bülbül nağamât eyleyerek gülşene daldı	Yok
212	68-b	Muhayyer-buselik	Bekir Ağa	Bigâne münşi ah ki hâmuş oluversen	Yok
213	68-b	Muhayyer-buselik	Tanburi Mehmed Ağa	Ateş-i şevke düşürdü hasret yar beni	Yok
214	68-b	Muhayyer-buselik	Bekir Ağa	Ne var âğuşa geldikçe biraz ol mâh eğlense	Yok
215	69-b	Muhayyer-buselik	Bekir Ağa	Ol mâha bakıp âşık-ı nâlân olayım mı	Yok
216	69-b	Muhayyer-buselik	Belirtilmemiş	Çeşmin ki senin böyle meye mest-i füzündür	Yok
217	70-b	Acem	Hasan Ağa Enfi	Sabâ ki dest ura ol zülfe müşk-i nâb kokar	Var
218	70-b	Acem	Receb Ağa T	Hazana ersin bâğ-ı cemâlin ber-devâm olsun	Yok
219	70-b	Acem	anburi Mehmed Ağa	Aldım o şüh-ı küçek umüm bahasına	Yok
220	71-a	Hüzzam	Raif Efendi	Yine bir âfet-i cana	Yok
221	71-b	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Çekmem el bin cevr ederse ol şeh-i bi-dâddan	Yok
222	72-a	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Seyr et ol şüh-i fetânım	Yok
223	72-b	Hümâyun	Belirtilmemiş	Bu dil üftâdedir kâkül-i yâre	Yok
224	73-a	Hümâyun	Belirtilmemiş	Bülbül terennümde bahar erdi deyu çün dem-be-dem	Yok
225	73-a	Hümâyun	Kahvecibaşı Ağa	Kemer-âsâ sarıldım mü-miyânına şeb-i vuslat	Yok
226	73-b	Hümâyun	Belirtilmemiş	Sezâdır sana sultanım efendim giy yeşil hâre	Yok
227	74-b	Hümâyun	Belirtilmemiş	Yarin biliriz bakmamıza rağbet vardır	Yok
228	74-b	Hümâyun	Belirtilmemiş	Dem-i visâl o şühun itâb neylersin	Yok
229	75-b	Irak	Belirtilmemiş	Dil-dâre gönül der-derün defterin açtı	Yok
230	75-b	Irak	Belirtilmemiş	Sen böyle nakd-i aklımı her gâh alır mısın	Yok
231	75-b	Irak	Belirtilmemiş	Dil —i mahzûnum ey hüni benim şâd olmadan kaldı	Yok
232	76-a	Irak	Dilhayat Kalfa	Hatt-ı zâil etti hüsnünü ben kaştayım dahi	Yok
233	76-a	Irak	Belirtilmemiş	Meh-tâb edelim.....-veş vakt-i safâdır	Yok
234	76-b	Irak	Belirtilmemiş	Olursa bana sen gibi cânân olsun	Yok
235	76-b	Irak	Belirtilmemiş	Felekte..... câm-ı safâya el mi değer	Yok

236	77-b	Muhâlif-i irak	Belirtilmemiş	Eğer can görmek istersen bedensiz	Yok
237	78-b	Müstear	Nakşi Mustafa Ağa	Mânend-i hâle kol dolasam âfâtâbıma	Var
238	78-b	Müstear	Bekir Ağa	Ol tıfl-i nâz bezm-i visâle yürürse de	Yok
239	78-b	Müstear	Bekir Ağa	Gönül bu nev-reside bâğ-ı hüsnün bâğ-bâındır	Yok
240	78-b	Müstear	Çörekçizâde	Gönül ey mâh-rü aşkınlâ ârâm etmeden kaldı	Var
241	79-b	Müstear	Bekir Ağa	O nev-reside nihâlim ne serv-i kâmet olur	Var
242	79-b	Müstear	İsmail Ağa (Dellalzâde)	Sana dil-i mâh-tâbânım yakıştı	Var
243	80-a	Müstear	Başmusâhib Ali Ağa	Verdi gönül ol şeh mesrür olacaksın	Yok
244	80-b	Segah	Taşçı Receb	Bağ-bân-ı günc rüz-i sohbet-i gül bâyedeş	Yok
245	81-b	Segiih	Receb Ağa	Helâk etti beni hicrin gamıyla sine-çâk ettim	Yok
246	81-b	Segah	Belirtilmemiş	Tığine hançerine gamze-i mestânesine	Yok
247	81-b	Segah	Es'ad Efendi	Gül-gonca gibi derme yüzün olma cefâ-cü	Yok
248	82-a	Segah	Belirtilmemiş	Benim sevdiğim bir nâzik candır	Yok
249	82-b	Segah	Dilhayat Kalfa	Sahbâ-yı la'li neşe-i candır ol âfetin	Yok
250	82-b	Segah	Bekir Ağa	Beni beyhüde sezâ-var-i itâb eylersin	Yok
251	83-b	Segah	Cerrah Müezzin	Yine bende oldu dil bir nev- cevâna	Yok
252	83-b	Segah	Bekir Ağa	Bir ah ile üftâdeliğim yare duyurdum	Yok
253	84-b	Hüzzam	İsmail Ağa (Kara)	Dem-i vaslın düşürüp 1yř-i dem-â-demcesine	Yok
254	84-b	Hüzzam	Tab'i	Biz bu reftârı dahi bir dil- rubâda görmedik	Yok
255	84-b	Hüzzam	İsmail Ağa (Kara)	Herkese mihr-i vefa uşşakına naz etmek neden	Yok
256	85-b	Hüzzam	Belirtilmemiş	Varıp ağyâr ile yersin içersin	Yok
257	86-b	Hüzzam	Corci (Kemani)	Bizde hasretle bu feryad kalır mı bilmem	Var
258	86-b	Hüzzam	Tab'i	Kim söner idi cana yakın bir güzel olsa	Yok
259	87-a	Hüzzam	Belirtilmemiş	Sevdi canım şimdi bir nevres fidan	Yok

260	87-b	Bestenigar	Itri (Buhürizâde)	Gamzen ki ola sâki çeşm-i siyeh mest	Var
261	87-b	Bestenigar	Hâfız	Görse pür-nabı rüy-i ateşinin afitâb	Yok
262	88-b	Bestenigar	Kürkcüzâde	Figân-ı gamzeni bu dil-i bi-nevâya çek	Yok
263	88-b	Hicaz	Hasan Ağa	Derviş recâ-yi pâdişahı ne küned	Yok
264	89-b	Rahatü'l ervah	İsmail Ağa (Kara)	Çekip kemannı ta taraf-ı ebruvânına dek	Yok
265	89-b	Rahatü'l ervah	Hasan Ağa	Sen bu cemâl-i hüsnünle mihr-i felek misin nesin	Yok
266	89-b	Rahatü'l ervah	Tab'i	Aldırıp kendini hüsnün seyr eden seyyâh olur	Var
267	89-b	Rahatü'l ervah	Ser-musâhib Ali	Halvette bir peri-rü-yi mümtâz-ı nev-cevân	Yok
268	90-a	Rahatü'l ervah	Belirtilmemiş	Kuğumu yare gönderdim	Yok
269	90-b	Acem	Belirtilmemiş	Bâde..... câm-ı naz çeşm-i siyahıdır	Yok
270	90-b	Acem	Hâfız Rif'at	Mecliste gece kâmet-i cânâne sarılsam	Yok
271	91-b	Acemaşiran	Hasan Ağa	Fikr-i hattıyla azm-i çemendir murâdımız	Yok
272	91-b	Acemaşiran	Belirtilmemiş	Bir neşe var gönülde su içsem şarâb olur	Yok
273	91-b	Acemaşiran	Belirtilmemiş	Etraf-ı gülistânı gezer su bölük bölük	Yok
274	91-b	Acemaşiran	Belirtilmemiş	Kande varsa âşıkı bi-çâre cânânın arar	Yok
275	92-a	Acemaşiran	Hâfız (Itri)	Bileydi dil gibi dilber gam-ı cihân nicedir	Var
276	92-a	Acemaşiran	Itri (Buhürizâde)	Ser vermek olur sırrı ayân eylemek olmaz	Yok
277	92-b	Kürdi	Seyyid Ahmed Ağa	Mehtâba düşüp zulmet-i şebden hazer ettim	Yok
278	92-b	Kürdi	Nasuh paşazâde	Döndü bizden yar bed-peymâne n'ettin n'eyledin	Yok
279	92-b	Kürdi	Besteci Emir	Esir-i zülfüne kasdın cefâ imiş bildik	Yok
280	93-b	Kürdi	Halim Çavuş	Sana ey gonca dehen bir gül-i hoş-bü mu desem	Yok
281	93-b	Kürdi	Hâfız Post	Geceler Sabâha değin çeşmime girmez uyku	Yok
282	93-b	Kürdi	Tab'i	Söyle nice bir ey dahi gül-gün	Yok
283	93-b	Kürdi	Belirtilmemiş	Pek noksan erdi hüsnün şu'le-i nâbindan senin	Yok
284	94-b	Hisar	Hüseyin Ağa	Kâkülü demem zülfüne ya sünbül-i hoş-bu	Yok

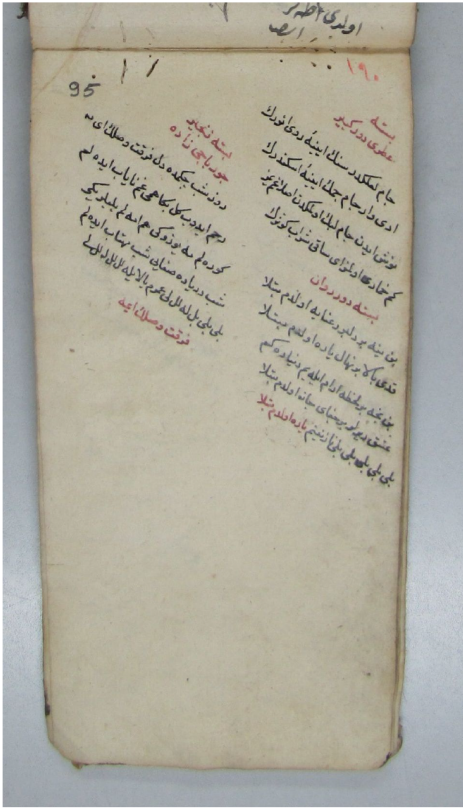

285	95-a	Hisar	Itri (Buhürizâde)	Câm-ı la'lindir senin âyine-i rüy-i enverin	Var
286	95-a	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Ben yine bir dilber-i ra'nâya oldum mübtelâ	Yok
287	95-a	Belirtilmemiş	Çorbacızâde	Rüz-i şeb çekmede dil firkat-i vaslın ey meh	Yok
288	96-a	Belirtilmemiş	Nazim	Çeşmân-ı nev-ihvan ahu gibi ned	Yok
289	96-a	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Der-ışk çü zin-i hüner nedârem	Yok
290	96-b	Hicaz	Tomtom	Eğerçi hübn uşşâka nâz-ı ateştir	Yok
291	96-b	Hicaz	Tosun	Olsa bin yıl vatan ey dil der meyhâne sana	Yok
292	96-b	Hicaz	Belirtilmemiş	Zir-i festen ol fiten-kâr sanma kâkül gösterir	Yok
293	96-b	Hicaz	Belirtilmemiş	Fürüg meydan o rengin izârı seyr eyle	Yok
294	96-b	Hicaz	Ahmed Çavuş	O müşgin hâllerin kim gerden-i billüra düşmüştür	Yok
295	97-b	Hicaz	Hasan Çelebi	Ne serve meyl eder tab'im ne ar'ar seyr eder canım Belirtilmemiş	Yok
296	97-b	Hicaz	Acemler	Gurbet elde gam yükünü bağlarım	Yok
297	98-b	Hicaz	Ismail Çavuş (Dede)	Dolanam şem'ine pervâne gibi ben senin	Var
298	98-b	Hicaz	İbrahim Çavuş	Kul oldum bu cefâ-kâre cihân bâğında gül femindir 7291	Var
299	98-b	Hicaz	Ismail Ağa (Kara)	Benim divâne gönlüm eylenmedi eylenmedi gelmedi yarım	Yok
300	99-a	Hicaz	İsmail Çavuş	Nedendir çeşm-i fetânım kuruttun cevri ile kanım	Yok
301	99-a	Hicaz	Abdülhalim Çavuş	Belirtilmemiş	Yok
302	99-a	Hicaz	İsmail Çavuş	Gülşen-i habsinde hezârın sürmeye	Yok
303	100-a	Hicaz	Hatibzâde	Bu şeb uşşâktan ol meh yine rüyün nihân tutmuş	Yok
304	101-a	Buselik	Belirtilmemiş	Görünmez vechi burakın	Yok
305	101-b	Belirtilmemiş	Tab'i	Aldanma sen ol sib-i zenahdânın alına	Yok
306	101-b	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Yanmağa ateş-i aşkınla ezelden mumuz	Yok
307	102-b	Evc	Sadullah Ağa	Eğerçi gülşen-i hüsn bahar-ı nev-cevânıdır	Yok
308	102-b	Evc	Mehmet Ağa	Gelince hatt-ı mu'anber	Var

309	102-b	Evc	Belirtilmemiş	Sâkı çekemem vaz'-ı zarıfâneyi boş ko	Var
310	102-b	Evc	Belirtilmemiş	Kâmeti mevzün kim bir mZsra'- Z bercestedir	Var
311	102-b	Evc	Belirtilmemiş	Kimin meftünü oldun ey peri- rüyum nihân söyle	Var
312	103-b	Evc	Dilhayat Kalfa	Çok mu figânım o gül-i zibâ hırâm için	Var
313	103-b	Evc	Bekir Ağa	Şeydâ-ter eyledi beni hü- kerde gerdenin	Var
314	103-b	Evc	Tab'i	Gelirse meclise ol âfet-i cihâmı görün	Var
315	103-b	Evc	Hüseyin Ağa	O zâlim hâl-i meftünü bilir ya bilmek elvermez	Yok
316	104-a	Evc	Belirtilmemiş	Ey dilber-i şirin-edâ	Yok
317	104-b	Evc	Müezzinbaşı Osman Ağa	Bize süz-i dilden ol meh yanarak şikayet etti	Yok
318	104-b	Evc	Hüseyin Ağa	Tutuşup sinede bir ateş-i aşk sinesine	Yok
319	104-b	Evc	Dilhayat Kalfa	O cefâ-pişe acep fitne-i adacık çıktı	Yok
320	104-b	Evc	Hüseyin Ağa	Baktım o şehin müy-miyâne kati bülbül	Yok
321	105-a	Sabâ	Belirtilmemiş	Şahâne gözler şahâne	Yok
322	105-b	Beyati	Belirtilmemiş	Her Sabâhın gelir geçer hışımla dükkân açar	Yok
323	106-a	Sabâ	Belirtilmemiş	İzmirlinin endâmına	Yok
324	106-b	Rast	Belirtilmemiş	Hep görenler medhin eyler	Yok
325	107-a	Segah	Belirtilmemiş	Elmas senin yüzün gören	Yok
326	107-a	Evc	Belirtilmemiş	Dilber sEvcn urum sevsin	Yok
327	108-a	Tahir	Belirtilmemiş	Hiç uyutmaz beni derdim	Var
328	108-b	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	Gece gündüz âh-ı zâr ettiğininim aslı budur	Yok

Tablo 4: Mecmuadaki Eserlerin TRT Nota Arşivlerindeki Kayıt Durumlarını Gösteren Tablo.

Aşağıda Yazma eser üzerinde yapılan çalışma bir eser üzerinden örneklenmiştir. Buna göre 95-a varak numaralı orijinal metin, metnin günümüz Türkçesine aktarılmış şekli ve eserin notası beraber verilmiştir. 95-a numaralı varakta üç eserin güftesi yer almaktadır. Örnek teşkil etmesi bakımından bu üç eser içinde TRT nota kaydı bulunan “Câm-ı lâlindir senin...” dizesiyle başlayan güfte çalışmamıza eklenmiştir.

95-a

Beste-i İtri devr-i kebir
Cam-ı la'lindir senin ayine-i ruy-i enverin
Adı var cam-ı cemin ayine-i işkenderin
Nuş eden cam-ı lebin ölmekten asla gam yemez
Kim humarı olmaz ey saki sarab-ı kevserin

şekil 2: Örnek Eserin Orijinal Metni ve Latin Harfleri ile Transkripsiyonu

HİSAR BESTE
Câm-ı lâl'indir senin âyine rüy-i enverin

USUL: DEVR-i KEBİR BESTE: İTRİ

Câm-ı lâl'indir senin âyine rüy-i enverin
Adı var câm-ı cemin âyine-i işkenderin
Nuş eden câm-ı lebin ölmekten asla gam yemez
Kim humarı olmaz ey saki sarab-ı kevserin

şekil 3: Örnek Eserin Notası

SONUÇ

Tüm toplumlar kültürel sürekliliğini sağlamak için hem öz değerlerini koruma hem de bu değerlerini bir sonraki kuşağa aktarma gayreti içindedir. Kültürel aktarım aynı zamanda medeniyetin sürekliliğine ve zenginliğine yansır. Geleneğini koruyan toplumların tarihi zeminde kalıcı olmaları kolaylaşır. Kültürel aktarımı sağlayan en önemli araçlardan olan sanat, edebiyat ve mimarinin korunması, yaşatılması ve geleceğe aktarılması sayesinde bir toplum zenginleşir. Aksi durumda zenginliğini yitirmeye başlar ve tarihin tozlu sayfalarına gömülür. Sanat ve estetik değerlerin en etkili alanlarından biri musikidir. Musiki, özelde bireyin genelde de toplumun estetik zevkini inceltir ve ortak estetik değerlerin oluşmasına katkıda bulunur.

Türk ulusu Türkistan'dan Avrupa'ya kadar yayılmış olduğu geniş sahada ve İslamiyet öncesinden sonrasına her dönemde müzik ile iştigal etmiştir. Müziğe olan ünsiyeti Türk toplumunun değer yargılarına, yaşam tarzına, estetik algısına yansımıştır. Yazının Türk toplumunda yaygınlaşması ile dinî, siyasi, edebî alanlarda olduğu gibi müzik alanında da Türk müellifler eserler üretmişlerdir. Bu eserlerin bazıları yangın, doğal afetler, yabancı toplulukların istilaları ve yıkıcı faaliyetleri gibi sebeplerden ötürü günümüze ulaşamamıştır. Bu sebeple arşivlerde kimi durumda tek, kimi durumda birkaç nüshasına erişebildiğimiz müzik içerikli eserler kültür tarihimiz açısından mühim bir yer tutmaktadır. Bu maksatla 19. yüzyılda yazılmış olan Vâsıf Bey'e ait güfte mecmuası da kültür dünyamıza değer katmaktadır.

Vâsıf Bey'in güfte mecmuasında yer alan musiki eserleri Türk kültürünün önemli bileşenlerinden olan müzik, edebiyat ve tarih konularında geleneğimizin korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması için kendi kültürümüzle barışık nesiller yetiştirmemiz için sarf edilmiş bir gayret olarak değerlendirilmelidir.

.....
Etik Beyanı ve Çıkar Çatışması: Yazar çalışmada etik ilkelere uyduğunu; bu çalışmayı, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlahiyat Ana Bilim Dalında hazırladığı "XX. Yüzyılda Yazılmış Olan Vâsıf Bey'in Güfte Mecmuasının İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden ürettiğini beyan etmektedir.
.....

KAYNAKLAR

- Aksüt, S. (1993). *Türk mûsikîsinin 100 bestekârı (Cilt. I-II)*. Kervan Yayınları.
- Doğan, M. N. (1995). "Esad Efendi Ebuishakzade". (Cilt. 11. ss. 338-340). Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Ergen, G. (1994). *Dilhayat Kalfa'nın hayatı, eserleri ve Türk musıkisindeki yeri*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Özcan, N. (1994). "Ebûbekir Aga", (Cilt. 10, ss. 275). Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Özcan, N. (1997). "Hasan Ağa". (Cilt. 10, ss. 285-286). Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Özcan, N. (2007). "Itrî Efendi Buhûrîzâde". (Cilt. 9. ss. 220-221). Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Özcan, N. (2008). "Rifat Bey (Sermüezzîn)". (Cilt. 35, ss. 103-104). Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). *Türk Mûsikîsi Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik sözlüğü. (Cilt. I-II)*. Orient Yayınları.
- Öztuna Y. (2000). *Türk Mûsikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi*, Atatürk Kültür Mکز. Bşk. Yay.
- Pala, İ., Kılıç, F. (2020). "Musammât". (Cilt. 31, ss. 233-235). Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- şen, H.O. (2001). *Alâeddin Yavaşça*. TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- Devlet Korosu. (2024). *Nota arşivi*. <https://www.devletkorusu.com/index.php/nota-arsivi/nota-arsivi>
- Nota Arşivleri. (2024). *Nota arşivleri*. <https://www.notaarsivleri.com/>